

politikai képviselőjüknek azonban mégis döntően más és más a közelebbi célja. A romák esetében a politikai befolyás intézményes biztosításának legfőbb mozgatója és tétje a közösség szociális és kisebbségi meghatározottságainak különválasztása, ami a kisebbség öndefiníciójának és mások által való elfogadásának alapfeltétele. A többiek esetében a kisebbségi (ön)meghatározás előbbi bázisai már adottak; számukra a nemzetiségi alapú politizálás értelme a polgári törvényalkotás kisebbségjogi felügyelete és védelme. Másként mindezt úgy összegezzük, hogy – tartalmát tekintve – a politikai részvétel követelésével a roma közösség *kisebbségként való elismertetéséért* küzd; ugyanakkor a többiek – a már elismertek – eddig kivívott *közösségi jogaik intézményes garanciáinak kiteljesítéséért*. Márpedig ez lényegi különbség, aminek további messze vezető elméleti és gyakorlati következményei vannak. Az elméleti implikációk közül talán a legfontosabb, hogy amint a társadalmi helyzet „szociális” és „kisebbségi” mozzanatainak szétválasztására irányuló törekvéseiket úgy értelmezzük, mint a romák küzdelmét egyenjogú kisebbségként való elismerésükért, e küzdelmek azonmód elveszítik „különleges hazai” jellegüket. A jelenség egyszeriben úgy áll előttünk, mint *egyike* azoknak a modern emancipatórikus mozgalmaknak, amelyeket ma Európa-szerte a legkülönbözőbb kisebbségek folytatnak a maguk egyenlő társadalmi tagságáért. Így felfogva, ezért egyfelől a mélyebb társadalmi önismeret, másfelől a „cigánykérdés” politikai alternatíváinak pontosabb tisztázása érdekében érdemes alaposabban szemügyre vennünk az elismerésért folyó harcok sokszínű palettáját, illetve e küzdelmeknek azokat a legfőbb társadalompolitikai vonatkozásait, amelyeket az elmúlt két évtized új szempontú demokráciakritikái a nyugati jóléti társadalmak kisebbségi konfliktusai nyomán felszínre hoztak. Ami pedig a gyakorlati vonatkozásokat illeti, fontos tanulságokkal jár majd számunkra a „többi” kisebbség és a cigányság politikai törekvéseit illető fenti különbségtétel, amikor közelebről megvizsgáljuk, hogy mennyiben kínál mozgásformát a nemzeti kisebbségeknek és mennyiben a roma etnikumnak az a közös „karám”, amelybe képviselőjük ügyét a kisebbségi önkormányzatok gondolatát jogi formába öntő törvény terelte.

(Befejezése következik.)

Térey János

JÚDÁS

A fejjadás nem keverhet
 Üzelmeibe érzelmeket.
 Égető szükségü tervek
 Jelölik ki útját: napkelet;
 Simabőrű és valószínűtlen,
 Akárcsak egy Garnier-modell.
 Krisztus el, Júdás utána,
 Júdás utána: Krisztus el.

Céltalan becsvágy hőisége fűti,
 Iskarióti iparkodás,
 Mely az árulói karrierre
 Koncentrálódik később, nem vitás.
 Apostolság is hűbér, és ez
 Mégse százjze szerint való:
 Nem lesz lakója holdudvaroknak,
 Nem lesz atléták mögött: utánfutó.

Hirtelen egy emlék robbanása;
 Kioldozza agyából, semmi nyom.
 Irgalmatlan est. „Magamhoz
 Veszlek tüstént, jó Rivotrilom.”
 Zeng az éterben a folyami
 Népdal: *Vigyél által a Dunán.*
 Átkelés a vízen száraz lábbal,
 Jóval negyed tizenegy után.

A kihagyó szívverésű város
 Élén békefenntartók vagy főpapok?
 Megérkezett Júdás Budapestre,
 Megízlelendő a borba mártott falatot.
 Átlagéletkor: tizenhat,
 A Getsemáné-kertbe nem kívánkozik,
 Kedron patakától a Jégverem utcáig
 Vitték éjszakai villamoskocsik.

Fogytán az erkölcsi állóképesség;
 Körbelengi Simon fiát kenderízű füst.
 Bájos apagyilkos. Ilyen embernek
 Stabil árfolyama van: harminc ezüst.
 Pénztárosunk ő, nála a súlyos erszény,
 S pászkakenyerünket látva, földerül.
 Ó nyomorúságunk vámszedője,
 Csődminiszter személyünk körül.

„Csak az igaziak kiváltsága,
 Tudd, a törvényenkívüliség.
 S lám, mint valami latorra,
 Úgy ront rám mégis számtalan pribék.
 Eljövend a nagycsütörtök,
 Mondom, ártatlan vért árul el,
 Aki közületek: ördög.”
 Júdás utána: Krisztus el.